

Svet ako vyšitý

#Vlasta Žáková #výstava #textilný obraz

Helena Dvořáková | 19.01.2014 12:00

Výtvarníčka Vlasta Žáková (33) z Rožňavy tvorí textilné obrazy - krajiny aj postavy. Dokáže vyšiť aj výjavy priamo zo života, a to ešte nočného! Jej obrazy sú často dramatické. Teraz vystavuje v Londýne, chystá obraz z cyklu Párty pre výstavu vo Valašskom Meziříčí pre galériu Sýpka a vo februári možno vidieť jej najnovšiu tvorbu v EGO Gallery v Troch vežiach Bratislave.

112

Like

0

g+1

2

Vytlačiť

Niekedy životná kríza vypne výtvarníka k väčším výkonom, tvrdí mladá umalkyňa Vlasta Žáková.

Autor: Ivan Majerský, Pravda

Na stretnutie prichádza krehká drobná mladá žena s peknými črtami tváre. Je oblečená v tmených farbách, sivej a čiernej. Skôr pripomína – ak ju porovnáваме s jej obrazmi – upokojenú krajinu než vyzývavé dievčence z diskotéky. Nezdá sa, že by si šaty šila sama, ale iste prešla aj tým: "Kedysi som veľa šila s mamou a babkou. Obe sú šikovné na ručné práce a priviedli k šitiu aj mňa. Neboli profesionálne krajčírky, šili pre seba, šitie mali v krvi. Milovala som najmä prázdniny s babkou, vo veľkom sa šilo a háčkovalo."

Tak sa Vlasta Žáková naučila základnému remeslu už ako dieťa. Vždy tiež kreslila. Len pre radosť, nikdy neplánovala umeleckú dráhu: "Veľa som o tom, čo robím, nerozmýšľala. Na základnej škole som ešte nemala umelecký rozhľad. Netušila som, čo to je umenie, čo výtvarná technika – v takých dimenziách som sa nepohybovala. Prišlo to až na strednej a najmä vysokej škole – na Technickej univerzite v Košiciach. Otvorili sa mi oči!"

Vlastini rodičia boli učiteľia a s umením nemali nič spoločné, do galérií nechodili, ale aj tak – niečo ju viedlo správnym smerom. Keď sa mala rozhodovať o strednej škole, vybrala si odbor módne návrhárstvo vo Svidníku. Nemala presnú predstavu, čo sa tam vlastne bude učiť, ale chcela spojiť to, čo ju bavilo:

Najčítanejšie

dnes včera 3 dni

- 1 Nová bystrická Rusalka. Takto radšej nie!
- 2 Pompeje s majonézou a veľkú kolu, prosím
- 3 Rôzne zobrazenia temnoty
- 4 Febiofest odštartuje premiéra filmu Andrzeja Wajdu
- 5 Nicholas Sparks - Najdlhšia cesta
- 6 The Skatalites prídu po piatich rokoch znova na Uprising

Súťaže

Súťaž s filmom Grandhotel Budapešť o pobyt v Grand Hotel Kempinski

vyhrajte exkluzívny víkendový pobyt pre dve osoby s raňajkami v hoteli Grand Hotel Kempinski vo Vysokých Tatrách.

Tipy na piatok 21. marca

- TV **Súboj národov:** show, JOJ, 20.30
- Kino **Pompeje:** akčný film, USA/Nemecko, rôzne kiná
- Divadlo **William Shakespeare: Veľa kriku pre nič:** Sála činohry (Nová budova SND), Bratislava, 19.00
- Hudba **Reggae Callin' : Mr. Williamz (UK):** Subclub, Bratislava, 22.00

Viac »

Zľavy na Pravda.sk

Poprad v novom hoteli Riverside*** so vstupom do...

50% zľava - **159,00 €**

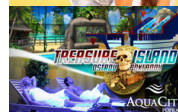
Lososový sushi set pre dve osoby

63% zľava - **17,00 €**

Nová škola fotografie

52% zľava - **29,00 €**

Celodenný vstup pre dvoch do aquaparku AquaCity Poprad vrátane...

50% zľava - **29,00 €**

Jarný relaxačný pobyt v kúpeľoch

50% zľava - **124,00 €**

Tip: Predplatné denníka Pravda [Ďalšie zľavy »](#)

Dve percentá

Pro Ponitran

šitie a kreslenie. "Na strednej škole som získala znalosti o samotnom šití, ako aj o kreslení. Učili sme sa figurálnu kresbu, venovali sme sa portrétu i voľnej tvorbe. Práve vtedy sa mi po prvýkrát rozsvietilo v hlave."

Unlimited 2 (2008) 140x220 cm

Autor: Pravda, Ivan Majerský

V tvorivom kotli

Rozhodujúci okamih prišiel až na vysokej škole. Tam zistila, že v textile sa umelec môže realizovať aj inak než módnym návrhom, že textil môže byť vzrušujúci ako maľba. Nechcela podnikáť, chcela tvoriť: "Keď som skončila strednú školu, cítila som, že som primladá na to, aby som si založila módný salón. Nechcelo sa mi podnikáť. Cítila som sa detsky, chcela som si radšej predĺžiť mladosť. Rozhodla som sa ísť na vysokú školu a vybrala som si voľné výtvarné umenie."

V tom čase začala v Košiciach fungovať Fakulta umenia na Technickej univerzite a Vlasta tam nastúpila v druhom roku jej pôsobenia. Všetko bolo svieže, nové, prieborné: "Boli sme plní nadšenia, veľmi otvorení. V ročníku sa študovala maľba, socha, grafika, v každom odbore bolo päť ľudí, dovedna nás bolo v ročníku pätnásť. Bola to sila."

Ak si k tomu prirátame erupzívnu osobnosť maliara Ruda Sikoru, ktorý študentov viedol, musel to byť tvorivý kotol. Sikora priblížil mladým umelcom, čo to je umenie, aký vďaka tvorbe môže byť človek slobodný. Ovplyvnil aj krehkú Vlastu – odvážila sa na veľké plátna – vyšívané obrazy, kde postavy sú také veľké ako ona sama. Novátorské a obsahovo uvoľnené. "Na tejto škole som už prichádzala do styku s tým, čo sa robí v umení vo svete a začala som rozmýšľať inak. Samu ma to prekvapilo."

Zážitky z diskoték

"Dovtedy som maľovala normálne a šila som odevy. Tie odevy neboli tuctové – už na škole vo Svidníku museli mať nápad, ale na škole som sa naučila nové veci a chcela som ich uplatniť práve v textile, ktorý mi bol najbližší." Najprv študovala na oddelení grafickej experimentálnej tvorby u Zdenka Prokopa, potom, na magisterskom štúdiu, bola už u profesora Sikoru: "Ten nás posmeľoval, aby sme sa nebáli, aby sme obrazu dali veľkosť a monumentalitu."

Takéto podnety sa dajú prijať, možno študenta posmeliť, ale samotný obsah musí vložiť do diela autor sám. A obsah Vlastiných obrazov je prekvapujúci. Sú to psychologické etudy, štúdie, ktoré sa mohli zrodiť iba z jej vlastných

DH Vištučanka

FilmPress.sk

RosArt, občianske združenie

Postup krokov na poukázanie 1,5 % (2 %) pre právnické osoby

NOBAF

Záujmové združenie folklórneho súboru Vršatec

Chcem dostať 2% [Ďalšie organizácie](#) »

Blog

[Nové](#) [Čítané](#) [Komentované](#)

[a začala chemoterapia. ..](#)

[Matematika](#)

[Prečo odmietam tykanie](#)

[Stratili poslanci NRSR imunitu, alebo nie?](#)

[Báseň na každý deň: Kukla](#)

[Čiara ponoru, Plná poľná](#)

[otázky o legalite a zmysle volieb](#)

[Fico vs. Kiska, odmietanie politickej frašky a teórie menšieho zla](#)

[O " inteligentovi ", čo vylamuje zatvorené dvere . . .](#)

[Naivné snívanie ?](#)

[Začni písať blog](#) [Ďalšie blogy](#) »

Ľudia odporúčajú

Febiofest odštartuje premiéru filmu Andrzeja Wajdu - Pravda.sk

Počet ľudí, ktorí to odporúčajú: 2.

The Rolling Stones ohlásili koncerty v Európe - Pravda.sk

Vlado Zelenak to odporúča.

Temné tendencie v Umelke - Pravda.sk

Jana Mihalova to odporúča.

Viedeň má vlastnú Petržalku. Na výstave slovenskej totalitnej architektúry - Pravda.sk

Nina Soskova to odporúča.

Bohatá vlasť má aj adoptívne deti - Pravda.sk

Jedna osoba to odporúča.

Na Colours of Ostrava pride Robert Plant z Led Zeppelin - Pravda.sk

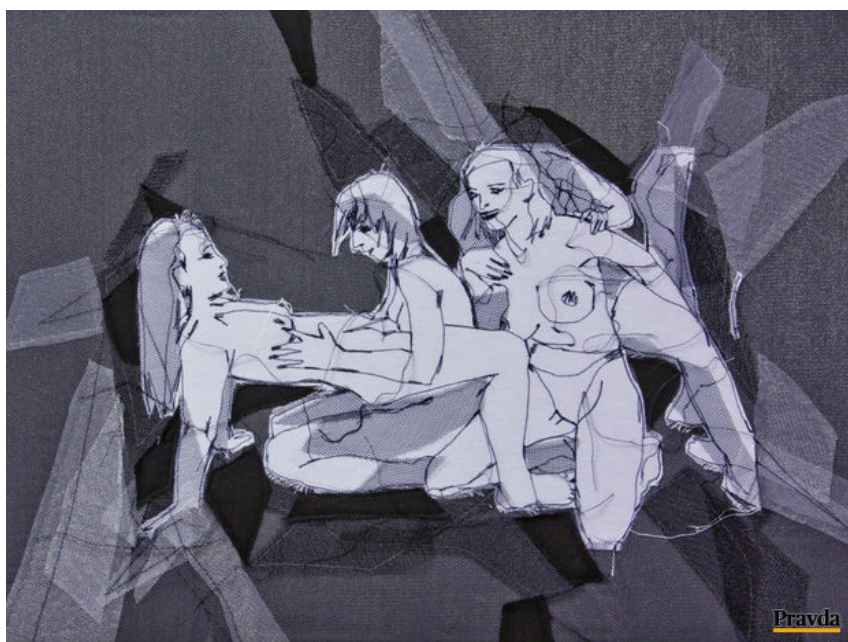
Počet ľudí, ktorí to odporúčajú: 6.

Facebook Social Plugin

zážitkov, z pozorovania skutočného života. Vyjadrila ich tak, ako to dokáže expresívna maľba – s emóciami, súvislosťami, zvláštnym vizuálnym vkladom. Nie sú to len erotické dotyky na tancovačke, obnažené telá, vo výjavoch je naznačený priebeh večera – ľudia prichádzajú plní očakávania, vyzývaví, hľadajúci lásku či rozptýlenie. Zábava sa roztáča, ľudia sa osmeľujú, porušujú tabu, idú do rizika, chcú sa ukázať ako víťazi situácie. Lovci sú už nielen muži, ale aj samotné ženy. Výtvarníčka však naznačuje aj ďalší rozmer tejto zábavy – postupná únava, rozčarovanie, možno vplyv alkoholu, ktorý už prestáva vzpružovať, znechutenie zo seba samých... Aktéri týchto výjavov sú na hrane veselosti a hrôzy. Ako sa odvážila Vlasta vytvoriť tento zložitý námet výšivkou?

"Nepremýšľala som o tom. Bola som medzi študentmi výtvarnej školy a chcela som sa vyjadriť o svojich témach tak ako ostatní. Vyskúšala som si aj maľbu, aj sochu, aj grafiku, aj fotografiu, aj video, ale mne bol blízky textil. Bol mi prirodzený."

Je to ľahšie ako robiť farbami? "Asi to nie je ľahšie, ale – pre mňa áno. Jednak ma to baví, jednak poznám materiál. Inšpiruje ma. Vyberám si farebné škály, ale rôzne štruktúry povrchu. Pre mňa je mnohotvárnejšie pracovať s textilom. Neznamená to však, že by som si vyberala vzorované látky! Nejdem po efektoch."

Cicavce (2012), 35x60 cm, textil

Autor: Pravda, Ivan Majerský

Pracuje aj na kolenách

Vlasta postupuje ako maliar. Najprv má obraz v hlave, potom si ho naskicuje – napríklad fixkou podľa fotografie – na podkladovú látku. Niečo ušije v menšom celku a našije na plátno, iné motívy vyšívá priamo do plochy obrazu. Inak postupuje pri abstraktných krajinách a inak pri figurálnej kompozícii. Dnes už pôsobí v Bratislave a býva v podnájme. Tam má aj ateliér. Plátno si väčšinou rozvinie na zemi, chodí po ňom kolenačky, špendlí menšie časti, skúša kompozície. Má bežný šijací stroj, aký používajú krajčírky, a robí s ním najmä krajiny. Figurálne obrazy vyšívá ručne. LKeď som robila cyklus Párty, žiadalo sa mi k súčasnému motívu použiť práve tradičnú techniku výšivky. Tento kontrast ma zaujímal. Pri krajinách som to nepotrebovala."

Výšivka Vlasty Žákovej sa vyvíjala: "Pracujem ako keby kresliarskym spôsobom. Keď som začala ručne vyšívať, najprv som stehy poriadne ukladala jeden vedľa druhého. Až potom som sa uvoľnila. Ako prvé som, okrem iného, robila na škole objekty z textilu. Až po nich som si povedala, že pôjdem do "maľby výšivkou". Rozhodla som sa, že spravím čisto textilný obraz na zadanú školskú tému."

Nechcela šokovať

Pri pohľade na obrazy zblízka vidno, že výšivka pôsobí ako ťahy štetca. Sú to veľké stehy širokou niťou – stužkou. Sama Vlasta, ako tak stojí pri svojich obrazoch z cyklu Párty, pôsobí veľmi vzorne. Ako keby sa nikdy nezúčastnila na bujarej zábave. "Vy už máte obdobie párty a diskoték za sebou?", pýtam sa. "Odkiaľ poznáte takéto situácie?"

"Ako každý mladý človek aj ja som navštevovala aj párty, aj diskotéky a tam sa udeje všeličo. Ako výtvarníčka som si veľmi dobre všimla, čo sa tam deje a dramatické situácie ma priťahovali obzvlášť. Z toho automaticky vyplynulo, že sa k tomu chcem vyjadriť. Mojm cieľom nebolo ani šokovať, ani posudzovať – som len svedok."

A čo hovorí na tieto vyšívané obrazy so "zvrhlíkmi" mama a babička? "Boli tiež mladé, takže to chápu. Naši majú ale radšej moje abstraktné krajiny. Doma v Rožňave som už tiež vystavovala, vlastne som sa predstavila na celom východe, takže ma poznajú. Nestretla som sa s negatívnym ohlasom. Určite sa v obrazoch našli najmä mladí. Keď som na výstave a počúvam reakcie, tak sa o tom presviedčam. Vidím, že obrazy pôsobia na rôzne generácie rôzne. Starší vidia signál, že výjav obsahuje "pozlátku", že tam nie je všetko celkom v poriadku. Mladí sa smejú a berú to s porozumením: Aha, párty, super! Ja som sa začala toto témou zaoberať, až keď môj vnútorný postoj vyzrel, keď to obdobie u mňa prešlo, a tak je v mojom vyjadrení už kritický osten."

Dá sa touto technikou urobiť aj portrét? "Viem predsa kresliť! To je len iná technika." Áno, veď aj postavy na obrazoch z cyklu Párty majú individuálne tváre. Na otázku, či je už Vlasta vydatá a ako je to u nej s láskou, odpovedá šalamúnsky: "Nie som vydatá a nie som sama. Je to dobré." Tak nech aspoň prizná, či aj pri tejto práci prežíva tvorivé muky. Veď šitie majú ženy v génoch – to ide asi automaticky. Pokaždí vôbec niekedy niečo?

"Stane sa, že niečo nevyjde, ale ja už zavčasu zbadám, že to ide zlým smerom a buď celkom zmením kompozíciu, alebo ju opravím. Ale – nejde to vždy ľahko. Stáva sa, že človek nad obrazom stojí, premýšľa, skladá si ho v predstavách... Nie je to fyzický výkon, ale musím ho riešiť v hlave." Usiluje sa, darí sa jej. Zatiaľ nie je bohatá. Hovorí, že by sa nechcela nikdy báť o živobytie, ale zasa – "niekedy životná kríza vypne výtvarníka k väčším výkonom".

© AUTORSKÉ PRÁVA VYHRADENÉ

Debata k článku

RSS s debatou

Pridaj komentár

Reprodukcie obrazov

[decotrend.sk](#)

slávnych maliarov môžete mať aj vy! Máme vyše 2000 obrazov, už od 20€.

Svetové zbierky obrazov

[unicon.sk](#)

Môžu byť aj u Vás doma -profesionálne maľované kópie, rámy

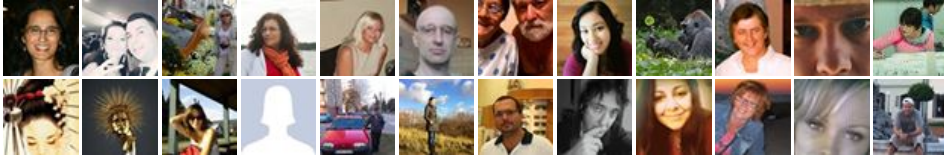
Byty v Dunajskej Lužnej

[tatraresidence.sk](#)

Bývajte vo svojom! 4-izbový byt s vlastnou záhradkou už od 119 000 €

Sledujte Kultúru na Facebooku

902 people like Kultúra.Pravda.sk.

Facebook social plugin

Ďalšie nové články

Rôzne zobrazenia temnoty

20.03.2014 15:00

Výber známych slovenských aj českých výtvarníkov prezentuje temné tendencie v súčasnej figurálnej maľbe. Pozrieť si výstavu Figura Obscura môžete do nedele 23. marca.

Mladé umenie do poštovej schránky

19.03.2014 16:27

Rozšíriť súčasné mladé umenie po celom Slovensku chce projekt združenia Soyart. Formou tzv. mail artu prináša do schránok umelecké diela vytvorené mladými výtvarníkmi.

Maliar Ľubo Zelina: Kruh je večný symbol, inšpirácia a istota

19.03.2014 09:00

Nerušte moje kruhy je posledná kniha maliara Ľuba Zelinu. Na 150 stranách ponúka rýchlu ochutnávku - stručný prehľad o svojej bohatej tvorbe.

Temné tendencie v Umelke

10.03.2014 16:00

Výstava Figura Obscura s podtitulom Temné tendencie v súčasnej českej a slovenskej figurálnej maľbe je v priestoroch bratislavskej Galérie SVÚ – Umelka až do 23. marca.

Zľavy.Pravda.sk

Ročné predplatné časopisu Moja Psychológia

kúpilo 200 ľudí za **10,45 €**

Servis klimatizácie auta

kúpilo 4 ľudí za **31,90 €**

Víkendový kurz plávania pre bábätká

kúpilo 84 ľudí za **40,50 €**

Wellness pobyt na Štrbskom Plese v Panorama Resort****

kúpilo 31 ľudí za **159,00 €**

Odporúčame

PROFESIA
Cena práce na Slovensku rástla rýchlejšie ako v únii

VEDA A TECHNIKA
Gravitačné vlny potvrdzujú teóriu o vzniku vesmíru

AUTO
Na ktorých autách zarába koncern Volkswagen najviac

REGIÓNY
Má iba päť, ale už šokuje. Za zeleným stolom

HOKEJ
Pražský Lev vyhral Laca z bránky

[Archív](#) [O Pravde](#) [Kontakty](#) [Súťaže](#) [Android](#) [iPhone](#) [Windows 8](#) [Facebook](#) [Twitter](#) [RSS](#)

Pravda.sk

[O nás](#) [Kontakty](#) [Inzercia](#) [Tlačený a predaný náklad denníka](#) [Návštevnosť webu](#)
[About us](#) [Average Print Run and Paid Circulation of Daily Pravda](#)

© P E R E X , a. s. 2014. Autorské práva sú vyhradené a vykonáva ich vydavateľ, viac info.

denníka Pravda